

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarium Breuiarii. Vitae Sanctorum - Cod. Aug. perg. 84

[S.l.], [3. Drittel des 10.-11. Jh.]

Vita beati Winnibaldi confessoris atque abbatis

[urn:nbn:de:bsz:31-11817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-11817)

tempus deficeret. & prius ge-
 lida aura horride hiemis in-
 gruenter egelauerunt. Ante
 qua Alma apti petri adire
 speculariq; meruerunt basilicā.
 Et tunc pgentes p uasta gallie
 rura & pspatiosa italie tel-
 lure usq; ad urbem que uo-
 catur luca. Et sicut alibi in alius
 scriptis asseruimus. Patre suum e-
 grotante. & iam semiuuuum optu-
 lerunt illuc. & sic predistinauit
 di puidencia uitā finiuit illic.
 & terra tumultatur. ibiq; requi-
 escit ad sem priscianū. Cumq;
 cēstūm p campestria campium
 in cēstā. p densa saltuum solitaria.
 p concaua uallium. p enormia col-
 lium cacumina. contra inmensa
 Alpium ardua. Atq; nebula niua
 ta rupium saxa desudantes scan-
 dere conabantur. Et ptinus pas-
 sebantes sup alpium iuga. usq;
 dū idonei ampla militum in-
 trare terminos. Nec longum
 postea qd illi cum comitatu con-
 tribulum ac collegum coctu

da...
 ter...
 tu...
 basili...
 remissioem...
 tentem...
 trocimo...
 obtinerent...
 Agilis. & adhuc...
 potente...
 os erat...
 gatis...
 di seruitio...
 Et sic sollester salu...
 entia adorsus...
 ut ille sacre lectionis...
 fidue inherendo. sum...
 no se subdiderit exer...
 perni roris gra irrigat...
 lneo la tunc frugiferu florere
 cepit iustitiam. Et sic nos la pris
 in alius paginis voluminu pscripta
 pandimus. sic & nunc iterato rea-
 ptulamus. Magna correptus est
 ille corporis infirmitate. quia
 sicut illic fore solet egruis estans
 teporibus. qd magna febriu fatiga

50
lo magno susceptus fuerat honore.
magnisq; ab illo ditatus erat donq;
dignitatib; in illa regione. Inpos-
sitionib; atq; in aliis pecuniarū
opulentis. Nec longū postea qd
ille Almi di cultor. canonice
institutionis sacramta renovans.
multosq; potentiv; ac diutum.
sed & alios inferioris gradus iniuste
copulationis coniugio linctos. & nihil
omni fornicatione pollutos. variisq;
paganorū prestigis. quantum po-
tuit a pravitate morū phibuit.
Similiter nāq; & alios superioris
gradus diuitis. ac seculari digni-
tate platis potentib; nūquā adv-
lando cedebat ne uspiā oleum
peccatoris impingueret & caput ei.
Sed tanto quis inductus elatus.
magna nimicitate tumidus. tanto
austerior & rigidior n̄parendo.
sed severus zelando. iura rectitu-
dinis exercere non formidavit.
quia scriptū est. Qui potentis
gradu accipit. & veritate loqui
pavescit. grave crimen incurrit.
Omnib; equalit̄ potentib; & pau-

51
Tunc sacer di famulatus saluberrime
lone duce. In illa regione
notat nor d' filise p'pna habita-
tionis habebat locū. In
pore que ille veniebat manu-
mentis conamine cotidie de-
dabat. ut illos quos sub sua po-
testate habebat. & sermones
audire voluerunt & e-
terant ad meliora puel-
sed scdm euangeli voce vbi
ctum ē. Intrantes in domū salu-
tate eā. & si quide domū fuerit
digna. pax v'ra erit sup eam.
Si aut n̄ fuerit. pax v'ra ad uos
revertetur. sic & ille in multis
terrarū locis pdicando introiit.
ut si quis in ea dignus fuisset & acci-
pere sementē sermonis euangelici

... ac
...
... priorē
... cellurē.
... ceptus ē a scō
... ad urbē que
... eniebat. & ibi
... secula
... multo ma
... vitæ
... amore pro
... studio in
... mul
... dignobiles
... quos ille p̄ salu
... p̄ diuinā eterni amo
... onitionē. Aliis diuersa
... dogmata & euangeli
... nectaris melliflua pandebat
... mysteria. Aliis q̄q; qui archa
... na dī p̄ ingenuū minime p̄ cipe
... re poterat. sic fragilib; & cirna
... lib; lac. & leuora ciborū. id est
... plana & cōmuniā uerba dicebat.
Quia scriptū est. P̄ qualitate mōx
... diuersa debet esse exortatio do

ctorū. Quosdā ergo increpatio
dura. quosdā exortatio blanda
corrigit. & tam magna discretio
nis moderatio in illo existebat
cōtra delinquentes. ut rigorem
correctionis ore p̄ferret peccan
tib; sed p̄ pietatis cōpassionē clem
tiāq; custodiret in corde. omnib;
omnī factus ē. ut omnis lucerit faceret
dō. In ille uir dī uenerandus
atq; p̄fectus magnā abstinenti
æ tolerantia cum innocua cog
dit cogitatione absconsa tenebat.
qua sic uidebatur ut lateret. et sic
in operatione cōpleuit cooptam.
ut nulli p̄t fore possit nisi soli
sup̄ni iudicis contemplationē.
Cui oculis omnia nuda & apta si
nota claruerat. Sed mente hu
milis & dō deuotus. numquā de bo
norū operū dignitate elatus. nec
iactantia excollebatur humana.
Nec laude l̄x̄batur labendo.
Nec reprehensione prauorū impul
sus agra batur inira. nisi quan
do p̄uiciosa p̄teruorū opera ex
ecrando emendare non potuit.

tunc Zelando. Irascendo. contra
puerſas peccatorū prauitates
exarſit. Et ſic dignus didaſcalus
Zelū rectitudinis gerebat Inco
de. ſic ſemp in facie peccatorib,
oſtendebat In opere. & ſemp In
una ſolidatus ſententia mentē
edomando. efficacit̄ p̄durauit;

De uino & ſcarū dapib; multa fa
ri n̄ eſt opus vobis enarrare. q̄a
niſi ſic ab infirmitate cogebatur
corporis. tā parū vim potū uti
ſolebat. ut iā pene non bibendo
ſed potius p̄bando. maiorē patie
bat̄ guſtando cōtinentiā. quā omni
no nihil recipere. Tandē quippe
mens ei magna ſollicitudinis cu
ra In corde eius uerſando cogita
re cepit. An ſp̄iā quidē locū men
ti ſue aptū Inueſtigare poſſit.
vbi ſatam euangelici ſermonis
plaboris ſui exercitiū vſq; ad
meſſe p̄ferre. manipuloſq; poſta
re. & in horreū cōgregare potuiſſet;
Tū ille de urbe magoncia prom
ptus ac paratus p̄ficuſci coepit. &
ideo potiffimū. quia vim vbeſtas

di
ſa & u
q̄d dr̄
ep̄m vull
diſputantes
tes. ut uoti ſu
Atq; implere po
ſtremū p̄g
illū locū qu
Atq; illū p̄p
repererunt qu
ſcō ſuo cōfeſſi
monaſterium ibi eſt
ſuū corp̄s ibi requiſ
Nec mora fuit p̄ hęc qd
tē ſue piētatis. merita
feſſoris clarere volebat. quaſ
uſq; tunc celata corā hominib;
ſed clara corā dō habebantur.
Statū nāq; egregius ille Almi
dī Agonitheta cū conſultu &
cōſilio ep̄i emebat agrū illum
qui nominat̄ heidenheim. In p̄
priā poſſeſſionē ſibi. & aliam

...m
...tapes.
... illis
... Ille nāq.
... piebat primi
... silu totū.
... di famulus.
... loco suo labo
... cedebat.
... Tribul os se
... Absci
... ibi paucas ha
... edificando con
... Tunc ille vt potuit
... fabricavit & monasteri
... sic supra diximus
... humorib, monachicalem
... disciplinam
... quā lā olim in ipsa
... pubestate deuota
... instantia adoptando
... tandem
... suffragio cohostatus
... inchoauerat. & sic pferre Ac p

ducere vsq, ad felice uitæ sine
exitū xp̄o cooperante decreuit.
& sic patrando pficiebat. Demq,
dū belliger Atq, beatus barilion
terrā sualaueldorū Inhabitare
cepisset & plurima paganeæ pra
uitatis p̄stigia offendit. Nā mul
tos diabolica fraude deceptos
idolatriā colentes. Alios auspicia
obseruantes. Alios diuinationes
demonū sequentes. Alios Incan
tationū friuola facientes. Alios
meromantia c̄scientiā polluen
tes. sed & alia multa que nunc
plongū est enumerare. que po
pularie & publice p̄nciose obmur
gabatur. P̄nefas & nihil omnis Ali
os qui iniuste copulationis c̄ui
gio c̄iuncti c̄tra legē d̄ni vitia
liter viuēbant. polluti fornica
li spurcitia. N̄nulli etiā qui cū
suis p̄p̄ris p̄p̄inguis & cognatis.
& cū p̄pria fr̄is uxore In c̄iugi
ū nupti fuerant. Insuper etiā q̄d
his p̄cis erat q̄d multi qui sa
cerdotali ordinatione p̄brū
& sacro Altari deservire debu

erant. Inmunditiae & fornicati
oni magis quā diuinae seruitu
tis sollestis subditi & refrena
ti fuerant. Alios quoq; laicorum
& clericorū ecubinas iniuste co
pulationis sociāte cōtaminatos.
Istis omnib; ipse cōtra dicendo. eosq;
Increpando diseparauit ab in
mice. & eū magna laboris instan
tia die noctuq; cestando cōtra
Indefessos diaboli cooperatores
cōflictum habebat. Et licet lu
gubre. tam discidiū & diuotivū
int̄ illos faciebat qui iniuste co
pulationē. Alii etiā qui ista sa
cilegia sectabantur magna
dementationis causā cōtra illū
fremendo insidias illi tendebat.
Sepe nāq; ad occidendū. & sepe
ad comburendū. totiesq; p̄ ma
leficia sua insidiabantur illi.
Sed vir dī nec minis malignorū
terrebat. nec falsis adulatio
nib; mente mutabatur. sed semp
cōstans & fide robustus. n̄ desit dñi
docere plebe a paganica prauita
te cūcti. Sic nāq; longe lateq;

52
p̄ populū officia dogmata seru
uando. r̄ parantū dno populū
dequā. Et tunc suā iusti
mā om̄i voce. prudentia ap
p̄hendit. p̄ peccatis. p̄ zelam
rectitudinis. cōtāgore correpti
onis. Arguendo erudiebat. sua
dendo sedauit. Astuta serpen
tis arripuit. qui cōtra. Atrocis
sitane insidias sentofidei cō
rica iustitie. lancea. lictu
gladio lenimorū cōp̄p̄
tie. v̄ v̄ usq; utatū. cōtra
mille nocentis diaboli. v̄
noctūq; cestando. d̄
Simplicitate q̄q; colube sic tra
ebatur. ut ille qui prius celo
rigoris ardebat. p̄ ea clemen
lent̄ relaxando mitialiter
demulcebat. scdm̄ scripturā
que dicit. scdm̄ qualitātē audi
entū formari debet sermo do
ctoris. Sic nāq; faciendo & mul
tis cōpassione fuit proximus.
& in necessitate pat̄. & p̄ blandū
sue pietatis affectū ad rectā
uā veritatis dirigendo ducebat

quia scriptum est. Nō diligenter
audiat qui nō diligitur. Et
ceterū. Diligenter audiat qui
diligitur. Cūq. venerandus
xpi vernacula de Anolnan
m virtutib. pfaciendo. ppe
tando pede in ante ad superi
ora graduū celsus celsiusq.
cendens. stat. illustre ille
dignitatis populi pedagogus
sacerdotis. apium examen
tribuit potesta
tate & nuditate
infirmatione. cū diuinis
sue secularib. vitæ alimentis
victum Alendo pascebat. Et sub
magna industria doctrinarū.
Alloquendo exhortando cater
utim ad aluearia cgregavit
vitæ eterne. & n̄ sicut mercen
nariis. sed sic pastor pfectus acris
luporū morsib. circueundo ob
stabat. & intra ouiles xpi
gregis caulas cūocando atq. eru
diendo introducebat. O ineffa
bilis pi&as cditoris. qui sup
longa locorū stadia. sup gelidos

Aquarū latices de occidentali
occasus plaga ad orientalem
ostū solis. suo gregi gubernato
rem. suoq. populo pastore p
destinavit. qui populū sibi com
missū sub pericia pastoralis cu
re paulatī vt preuius pcerū
pat ad nemorosa vitæ eterne
arua p̄eundo pducebat. Deniq.
phæc cū sacer ille atq. pfectus
dī famulus magisteriali digni
tati indoli subditis. sed etiam
Aliis quos euicino cognatos aut
domesticos habebat pre esset.
& omnib. sic supra diximus sacra
paginarū pabula pandens. Ita
ut raro aut nūquā modulatio
diuine laudis in ipso cessasset. quin
cū aut in psalmis. aut in lectio
nibus aut in doctrinarū studiis
differendo. siue manducando.
siue bibendo. siue aliud agendo.
sēp sacra oracula in suo pectore
pmanencia claruerunt. Et sic
clara celæ regna p̄asta & ceber
rima celestis vitæ callē omnib. ape
riendo patefecit. Post hæc itaq.

transactis aliquot temporibus &
Annorum curriculis. cum veneran-
dus ille atque beatus vir vinnibal-
dus magna arreptus esset corpo-
ris infirmitate & egritudo cor-
poris magis magisque membra
inualesceret. non solum tunc sed etiam
olim a primo iuuentutis flore. per
multa Annorum curricula valde
contractos atque retentos habebat
corporis artus. Et iam tunc tribus
Annorum intervallis ante quam de
mundo pergeret. tam infirmus tamque
inbecillus exstitit ut nequaquam
alio pergere potuisset nisi iuxta
proximas villulas que iuxta erant
sitae & una vice pergeret in franciam
ad megingoium. & cum venisset ad
fuldam ubi sanctus bonifacius requiescit.
statim commovebat illum infirmitas eius.
& ibi iacebat in infirmitate tres
ebdomadas ita ut etiam obitus sui
die imminere estimaret. Post tres
autem ebdomadas cum aluit de infir-
mitate & inde pergerat. venitque
ad villam quandam ibique mansit
vnam ebdomadam. quia adhuc non

poterat inde perire. quod etiam
eo ei a domino adhibebatur illud.
Ut autem inde periret. venit ad vi-
bem que vocatur vinteburth.
& ibi alloquebatur episcopum megingo-
ium. mansitque cum eo tres dies. de-
inde remeavit ad propria. Tunc
namque sanctus vir. cupiebat ire ad
nasterium sancti benedicti ut ibi
nec vite sue expectaret. Aliter
autem nuntios ad ipsam villam
ad omnem congregationem ad
militem adoras ut illi
prestare cum eis vitam suam
perducere. Illi vero sancti
magna laetitate permittentes
se annuere petitioni eius. & insuper
humilitate postulaverunt eum ut illuc
dignaretur venire. Tunc vene-
randus vir studiose paravit se
ut illuc transiret. Cumque ista
in corde suo cogitaret. Misit &
vocavit fratrem suum sed & alios
sapientes viros qui illi in fami-
liaritate & indiuino amore
confidens fuerat. & exposuit illis
occultas cogitationes cordis

sed et secundum scripturam in ore dixit
sed in re restitit stare. Omne uer-
bum. Tunc ipsi eorum infirmitatis
eius opponentes ei dixerunt.
Nobis uidetur melius fuisse propter
infirmitatem et imbecillitatem cor-
poris ut incepta mansione per-
mitteret et optaret filios quos domino
consecravit non habere. sed sicut
ad eos peruenit eos pueri et ad
caelum ascendit celestis.
Cuiusmodi coronatus iustitiam
peruenit ad beatitudinem aeternam per
suaum. Sic quod illi con-
uenit ad propria remeabant.
Cuiusmodi hoc non fuit longum
quod ille uenerandus fuit. tam ual-
de infirmus fuit quod iam ecclesiam
adire non poterat. sed in una latera
camerate eius iussit altare conpo-
nere. Et tibi quando pro infirmitate
poterat sacra missarum solemniter
celebrauit. Qui prius quando egritudo
illo non fuerat impedimentum
aut raro aut numquam dies transiit
quando missam non faceret. Tunc
itaque cumque lassata iam corporis

membra quas ille ipse persecretam
morum mostificatione sepe ad instar
martyrio affligere solebat. In ieiunio
in oratione. in uigilia pro noctas
preestumque in uoluptatum reductatio-
ne. et in aliis plerisque occasionibus
quarum omnium solus deus est. cogni-
tor iam affecta ac constricta prope
mostem manifestabant. Tu tandem
cum dominus seruum suum de seculo huius
solicitudinibus et de temporalis sui-
tae huius laboribus ad eterne retribu-
tionis mercede producere subleua-
reque uolebat. Fratrem suum uenire
rogabat ad eum. Cumque ille episcopus
noster uicili baldus. m. vi. fr. primo
mane die ueniebat et introiit.
Et sic illum diem nouissimum pariter
in hoc seculo perducens comorabant.
Tunc quippe dum ille prope mostem
instare uiderat dixit. Filioli mei
et fratres omnia uestra prudentes. Cum
prudencia propter agite. Vitam uestram
et mores uestris ad dei uoluntatem com-
ponite. Caritate uestram inter uos
et fidem rectam atque catholicam in
omnibus seruate. Monasterialis

54
uitae discipline quem ostendi
mus et docuimus uos. et dō pmi
sistis in omnib. seruare pperate.
Regularis uitae constitutionem
et oboedientiae uinculum quē
mihī pmisistis. et ego uos ligatos
habebā. illo uos absoluo. & recte
institutionis formā qua uos dō
subdidistis. illo uos non absoluo.
nec meum est uobis laxare. Sed
omnimodo p uobis uires suffi
ciant. dō reddite. Omnium uerbo
rum et factum quas in mea oboedi
entia aut neglexistis aut obliuio
ne tradidistis. indulgentiā me
accipite. Et quicquid uobis p me
contrarium accidisset. in uerbo aut
in facto. aut in aliqua causa remis
sionē nobis omnium tribu ite. Et
dō comendatos in pace redimini.
et mihī p̄dīstinatū iter ad per
gendum de hoc seculo. Cum licen
tia et conciliatione concedite.
quia nunc est p̄pe etiā imminet
dies exitus mei. Quod anima mea
de ergastulo corporis ad remu
nerationē multarū et laborū re
que p̄ pia patris p̄sīdia sicut

ipse mihī concedere digne
debet p̄mitti. Et sic salubris
& sobrius uerbo. salū in omni
triste & luctu uicium fr̄ mult
tudine in pace compellat. Et
sursum eleuatis in eadē
ad superiora intuentis. et
manus tuas dñe comendat p̄
meum. Et sic sedens
lo sēm exalabat ip̄m
tollemes eū. leniuerunt. p̄
uerum adfectum. et totum
etē cum p̄sīdia. et p̄m̄
ticis dñm laudabant. Et di
nis munerū oblationibus
demundo transit. et comitabant.
& dñō comendabant. Et mane
facto ponebant illū in sarcofago
nouo & sepelierunt eū in ecclesia.
Illa sarcofago in qua posuerunt
illū. Multos annos ante quam
demundo migrauerat fuerat ex
cisa. et sic stetit intus et exspecta
uerat die exitus sui. Ille uir uene
randus xpi confessor die obitus
sui ante quā demundo p̄geret.
ille ipse p̄seuit. et p̄dixit in
moribus. Et quomodo illum

Nimi.

55

Sacerdotale in summo dicitur
ad hoc omni die in ecclesia acce
dit unum de illis in antoniale
diebus in die sub huius post
refo. de. x. in. n. l. i. a. Et tunc erat
illud in motu et tunc et fuit abbas
et regem annos.

Congregatioque conscripta et ex bre
uitate. In archiuita beati v. in
diebus. In confessoris qd a foro
et ab aliis venerandis
quosdam p. familiaritatem
et amicitia comanent fuerant.
In diebus ab eis qui in discipulatu
illo ministerio subditi fuerant
relatione didicerant. Istas quas
nunc capitulum atq. disputa
remus oculis nris vidimus. et alia
in nris temporib. facta reperim
mirabilia. Que magna di. dispen
satione facta dñs p. sua grām et
merita xpi confessoris compa
tuere hominib. q. p. parare digna
tus est. Post quā ille sc̄m corpus
eius. vii. diebus in terra tumatus ha
bebatur cotidie discipulus sc̄i p̄br
que ipse erudiendo docebat atq.
inbutum in presbiteratu consecra

re fecit gradu. Ille & alius p̄br cū
tota septimana illā cotidie p
ailis iures sufficiebant missarū
solemnia celebrando cantare non
desinebant. Cūq. una die val
de diluculo unus intrabit in eccliam
missā facere ianuā aperuit. Et ei
to ut intrauit tam magna et tam
miranda suauissimi odoris nectar
obuā illo quando aperuit ianuā
ueniebat. Et p. totā eccliam quasi
fumi uapor calidus consparge
batur. Qd cum ille repperiebat
statim exiit foras uidere aliquē
hominem qui cum eo testes ad sc̄tor
fuisset f. de. d. a causa. Tunc
ille p. grediens f. d. vidit ibi homi
nes stantes et indicauit illis. Et illi
intrauites non potuerant cognosce
re neq. flagitare nec ullus nisi ipse
solus. Sed et sepe accedebat in ipsa
ecclesia ubi corpus iacebat sc̄i con
fessoris xpi. quod lumen. qd intus
sine manibus hominis ardere coe
pit. Similiter et alio tempore eue
nerat quod una de sua parentela
sui auunculi filia que plusquam
duos annos magna dolore con

hinc unum...
die post...
ecclesiam...
omnium...
Post haec
re...
ad ipso monasterio
quod de illo
illius qui ibi ppe
situm est. uenit
sua molare gra
Cuiq; illa
monasterio alius
molans farina
monachorum illic ppe habitan
faciens expec
quando locum haberet.
Cum ille abiret. ille ambulabat
molabit. Postquam illa mo
laret esuriebat. Tulit de farina
domini sui et fecit sibi panem et
manducauit. Quod cum fecerit
timens tremere cepit qui modi
um domini sui de mpsimpleni
nonerat. Et surauit de farina
monachorum & repleuit modi
um quod prius dempsit.
Post qua illa molauit duos
modium que unus facie

bat intra molam. Nihil exi
uit foras nisi paruum aliquid.
Cumq; illa sic molans magnū
temporis indutium. usq; dum
omne granum quod habuit mo
latum fuit et nihil uenit foras.
Tunc illa timida et tremefacta
gemere cepit qui nescit quid
euenerat. Et statim indicauit
molario quid acciderat. tunc
illi consiliantes inter se quid fecis
sent pno uultu in terram pstraue
runt se & orabant dnm semq; xpi
confessorem Vunnebal dum. ut
sue bonitatis clementia illis adiu
uare dignetur. Et confitens post
ea peccatum quam gesserat oratio
nis effectum petitionumq; patrum
tam optinere meruerunt. Et
postea statim exiit farina secun
dam consuetudinem. Ideo non
est dubium. quod ille uir uene
randus pietate conditoris sui q;
scitatis potentia facinora que pri
us uiuendo ab hominauerat in
peruersis. Tunc coronatus in cae
lestibus uetauerat in uuis pra
ue ageribus.

Eniguitur transacto temporum in
ditio et annorum curriculo.

Cumq; iam dñs iustitiam suę pietatis
meritaq; sui confessoris claruere
pandereq; p curabat. Cum autem
geminata et triplicata sps sci gratia
pclarus atq; perspicuus auro lu
cis osti cum sole prumperet dies.

Conceptione iohanne baptismatis
et nihil ominis equi perante die
rum seu noctuum mensura. quod
equi noctuum uocatur. Quod denuo

in anno primum crescente die et
secundo decrecente die solet fieri.

Sed et sci vurnnebal di xpi confes
soris atq; abbatis integritatis osten
sio. quem per piam et uenerandam
omnipotentis predistinationem
clara et conpesta cunctis patula
pandebat. Cum autē predictus ille
inlustrandus atq; inelitus equino
ctui dies per utreos camporum pla
nitus oriendo inluxisset. Intrauit
ep̄s in ecclesiam cum diaconibus suis
vnoq; p̄bro. statimq; illi tegmen
tugurii sci uenerandiq; viri qđ
olim per xvi. annorum spatia ex
ceptis xiii. ebdomadibus intellur

coepit... foderunt
statim... uelabant
ere nates... uerum. In frustra...
nates uelabant...
quae intus celata...
limo. confestim cum...
re ceperunt. ep̄s...
& illi duo...
alter sacerdos...
et alter...
fessoris...
req; ceperunt...
tes ad intro uent...
illa repperient...
sam aperiebant...
p̄speta. om̄aq; tuta inter...
ta conparuerunt. Tunc illi ex...
plo illū mouentes de sepulchro suis
manibus letantes et gaudentes
uoti campi. Leuiter de terra leuaue
runt toto corpore integrū omnib;
membris munitū. ita ut nec capil
lus de capite eius minuitur. Ille ep̄s
om̄a hec sustinendo foras mane
bat. Quia multū ambiguitate ti
midus. in cęsta futurorum fata

... tam longe inter
... tam
... nullis ho
... concederetur.
... tristitia tristi
... quia ille dñs
... lazarum quadri
... dum resurge
... ille nunc soli
... uirgine
... seruabat.
... tu putri
... terra
... et sine fine co
... Dunc illo elciato
... cum suo clero in ecclesiam.
... illius diei hora completa
... testia. Ep̄s n̄r uir libal
... sacerdotale uestiebatur in
... dumento. ut sacra missarum sol
... lemnia fidelis. firtimum falan
... gis canendo celebraret. nec longū
... fuit. celebratis missarum solempni
... tatibus. Illum posticum qui fabri
... catus atq. paratus in orientale te
... nebatur plaga. Illum dedicando
... almus orationum exercitationib.

xpo commendando sem dño con
secrauit templum. Non omnis illa
ecclesia adhuc edita subtiliter in
sublime erigebatur. sed unus post
eus in orientale plaga preppero po
nebatur. Ut illic almus altissimi
anthletus condirectus in crypto.
Postea ep̄s et cuncta cum illo sacra
pium senatus. et nihil ominus alu
ciuum cunctos. intrantes tumultua
bant. et uisione letabant. Quod sem
xpi confessorem uisibiliter coram
populo publice platum p̄spicere.
meruerunt. intrauerunt suppliciter
et sem subsidia rogabant suoq. sc̄n
tis suffragios uos commendauerunt
animas. Ecce omnibus patens & nul
lo erat latitatus. Sed omnibus ad uiden
dum seu ad palpandum paratus.
Corpore integro crine firmato. eum
nunc orate intertessore atq. patro
num. Quem olim habuistis doctore
atq. dispensatorem. Intellegite et al
mum honorate. uirgine baldum.
sem et cum dō ueneratum. Tunc ille
uenerandus atq. populi pius specula
tor intrauit et sem salutauit. Signu
atq. pacis p̄prio porrigebat fratre.

Osculando et gratulando dñm glorifi-
cando osculabat fr̄em ipse ep̄s et soror
eius. quę post obitum beati uiri mona-
sterium seruando habebat. Sed et alie
amice eius atq; iuniores quos ille
erudiendo cebat. Om̄s illum oscu-
labant obantesq; compellabant.
Tunc illi extollentes leuauerunt illū
corpus et posuerunt eū noua
et postabant ad monumentum nouo.
Cumq; sursum leuatus fuerat in excel-
so. p̄br̄i atq; diaconi seu monachi.
tumultuantes circa tumbam. Et
qui non poterat ad eum contingere
conabatur. ut saltim unam manu ad
eū porrigendo pueniret. Cumq; illi
psallentes celestia modulantes posta-
bant eū ad sepulchru. Omnis plebs
comitantes c̄riele habant. qui con-
sonantis canentium uocib; qui iocun-
dis iuuenum iubilationib; qui suauis
sc̄orum sempiternis modulationib;
Carrule concinnando crepitabant.
E ligantes dargentē clamabant.
multis uocibus quasi uno ore psallen-
tes glorificabant dñm. Tunc omnis
plebs cum magno honore ambulan-
tes postabant sc̄m Vurnne baldum

7
Cumq; missi
lemnica celebr
uenerabiliter
gratias agebat
nibaldo. et
ne erant
gebant. et
ma
fere hora q
sc̄s ad sepul.
ueniebat illic
tota arida
ueniebat et sedebat.
sc̄i confesores xpi. Subno
saucia eius membra crepitare
coeperunt et reuixere. et sic pau-
latim gelida atq; seminaca eius
astos calebant. atq; morbo fun-
ditus exclusa. statim pristina
restituta erat illa sanctas. Et
sic illa salua facta in illo loco
reuixis astubus et sauo corpore
sacrum uelamen assumpsit.
Alio quoq; tempore euenit quod

foras qui intus postabantur. Sed et
alii multi qui uariis corporum in
firmitatibus conprimati. Sem que
suerunt corpus et loco tunc pristina
restituti fuerant salute & deinceps
diuinis redundabant donorum
remedus et letantes laudabant late
tonantem. Qui sem uirnebal
dum sibi confessorum consecrauit.
Miraculis monstrant uirtutibus
beant. ideo gaudet nunc sc̄a ec
clesia. Mater miranda talem ad
eptans adoptiuum natum. que
noua constructa nouo honorata
est patrono. Laetare nuntii eps om
nesq; tua populatio tecum. qui
talem meruerunt pmittere inter
cessorem. En nunc uos diuini uer
bis interpretes sacrisq; ductores.
Sem sectate mente et moribus ex
empla imitate. Qui sacerdotale
insule prudens ac pius simplex
ac sobrius. uersatilis xpi athletus
magno rege militans nunc donati
uum accepturus est. En uos athle
tas xpi cestantes dimicete. Anhe
lantes pperate trophœum sudate
ut donatiuum cum uirnebaldo

quibus
nob.
ctus.
terio
mestus
ia suffragia sc̄i
iderabat. Licen
ductores
ille ingre
dn̄m dep
forem. Ope
exos. Con
orantem
bat. Et
quibus erat
hominis di
uarnnebaldi dema
eius cadebant. Et sic ille so
latus geminis manibus sc̄o crucis
signo suum signabat faciem. &
dum ille letus & hilaris dn̄m
laudabat et gaudens pgebat
qui tristis ueniebat. Sed et alii
multi qui ex primo eue primor
dio contracti atq; curuati mor
boq; lassati illic postabantur
Statim erecti ad statumq; firmati
suis plantis pregradiebantur

accipere mereatis. Iste dudum erat
externus atq; ignotus. et nunc est
civis in caelestibus. iste pridem iam
peregrinus. et nunc est. cum scis ce-
licolis. cuius membra in terra te-
net tumba. sps ethereas in aethera e-
uectus abijt. Aurea p̄mia eterne
uite sine fine p̄fruant. letus ille
nunc longa p̄cua sine fine gau-
det in gl̄a. Ista qui legat intellegat
et non ambigat consideret et
credet. qui sarcofago solida et in
integra stat in ecclesia que iam
olim ante quā de seculo migraret
facta fuerat. Et nunc deo gratias
ago cuius nempe imperio nutata
fundantur tota ethera terre-
stria. equorea. infernal.ambu-
lantes. uolantes. natantes. reptan-
tes. rite que laudant late falan-
ges clara cuius miracula cotti-
die cunctis coruscant in cosmo.
cuius est honor et potestas et impe-
rium. in secula seculorū. amen.

INCIPIT PROLOGVS.

Unde et nunc est civis in caelestibus. iste pridem iam peregrinus. et nunc est. cum scis ce-licolis. cuius membra in terra tenet tumba. sps ethereas in aethera euectus abijt. Aurea p̄mia eterne uite sine fine p̄fruant. letus ille nunc longa p̄cua sine fine gaudet in gl̄a. Ista qui legat intellegat et non ambigat consideret et credet. qui sarcofago solida et in integra stat in ecclesia que iam olim ante quā de seculo migraret facta fuerat. Et nunc deo gratias ago cuius nempe imperio nutata fundantur tota ethera terrestria. equorea. infernal. ambulantes. uolantes. natantes. reptantes. rite que laudant late falanges clara cuius miracula cotidie cunctis coruscant in cosmo. cuius est honor et potestas et imperium. in secula seculorū. amen.

Quos pastoralis
pius p̄cetur
pr̄bos alios
ganter dia
militie mon
pulari h
studij
melior
patu
utegregius
nus sua industria
diligenter quodā modo ut
pprios mulcendo fouendo
solebat. Istitis omnib. istic subsistere
legis moderamine manentibus.
Ego indigna saxonica degente
istie uementiū nouissima et n̄
solū annis sed etia morib. et de il-
lorū cōparatione contribulū
meorū quasi omuncula. Ego q̄
dem uobis religiosis ac catholicis
uiris celestis bibliothecę ministris
obutilitate memorię pauca per